

KLAGE TIL SIVILOMBUDSMANNEN

Postboks 3, Sentrum, 0101 Oslo

Fra Astrologiskolen Herkules AS

Dr. Gisle Henden

Hospitsveien 1C, 0789 Oslo

Oslo, 17. mai 2018

Klagen til Sivilombudsmannen gjelder følgende to vedtak fattet av NOKUT:

-Vedtak fra NOKUT datert **15.9.17** med ref. 16/00866-26.

-Vår klage på NOKUT sitt vedtak er datert **5.10.17**.

-NOKUT sitt følgebrev til nemda er datert **2.2.18** med ref. 16/00866-37.

-Vårt brev til NOKUT sin klagenemd er datert **9.2.18**.

-Vedtak fra NOKUT sin klagenemd for fagskoleutdanning er datert **20.3.18** med ref. 18/01062-7.

Vi ber Sivilombudsmannen ta stiling til om NOKUT og nemda sine vedtak er gyldige.

Anførsel 1. Begrunnelsen tilfredsstillende ikke Forvaltningslovens § 25.

Forvaltningsloven § 25 stiller tre minimumskrav til begrunnelsen. Vi kan ikke se at begrunnelsen gitt av NOKUT tilfredsstillende noen av disse tre krav. NOKUT legger en avgrenset tolkning av Fagskoletilsynsforskriften § 3-1 (2) til grunn for sitt vedtak. Hvorvidt utøveren er ansatt i anerkjent fagområde med tilhørende infrastruktur, eller selv må skape sin egen arbeidsplass, reguleres imidlertid ikke av § 3-1 (2). NOKUT har etter vårt syn ingen støtte i lovverk, forarbeider, forskrifter, stortingsmeldinger, NOU, proposisjoner, eller i tidligere praksis, for en slik avgrenset tolkning jfr. vår klage. Nemda skal vurdere de synspunkter klageren kommer med og ta hensyn til nye omstendigheter, jfr. Fvl. § 34. Vi kan ikke se at klageinstansen tilfredsstillende dette krav på en fyllestgjørende måte. Nærmere redegjørelse følger under. Se også klagens punkt 1.

Anførsel 2. Vedtaket er urimelig forskjellsbehandling etter Grunnloven § 98.

Hverken NOKUT eller nemda viser til rettsregler som gir de rett til å forskjellsbehandle skoler med studenter som i hovedsak må regne med selvstendig næringsvirksomhet, i forhold til skoler hvor flere av studentene kan håpe på fast ansettelse. NOKUT har tidligere godkjent andre skoler hvor utøveren av faget i hovedsak må påregne selvstendig næringsvirksomhet. Det gjelder blant annet flere kunsts skoler, og skoler innen biopati og soneterapi. Når dette brukes som begrunnelse for vedtakene hevder vi det representerer urimelig og diskriminerende forskjellsbehandling etter Grunnloven § 98. Vi ber Sivilombudsmannen ta stilling til dette.

Anførsel 3. Sakkyndige tilfredsstillende ikke kravene i Fagskoletilsynsforskriften § 2-3.

Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 krever at de sakkyndige har formell utdanning i astrologi samt relevant kunnskap om og erfaring fra aktuelt yrkesfelt. NOKUT legger avgjørende vekt på det norske yrkesfeltet i sitt vedtak. Ingen av de sakkyndige har slik formell utdanning, og kun en har erfaring med astrologi. Han er svensk og kjenner derfor ikke det norske yrkesfeltet godt nok. Vi mener det har sannsynligheten for seg at dette påvirker den sakkyndige vurderingen av yrkesfeltet. Vi anfører at dette *kan ha* virket bestemmende på vedtaket, jfr. Rt. 1963 s. 1288 og Fvl. § 41. Vi henviser til klagens punkt 2 og 4.2-4.5 som utdyper og legitimerer vårt syn. Fvl. § 34 krever at klageinstansen skal vurdere dette synspunkt. Det har de ikke gjort. Vi ber Sivilombudsmannen ta stilling til denne anførsel.

Anførsel 4. Saksbehandlingstiden er urimelig lang etter Forvaltningsloven § 11 a.

Forvaltningsorganet skal forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold. Faktum i saken er at vår søknad ble levert 1.2.13 og til sakkyndig vurdering første gang 11.2.14. Slik vurdering skal ferdigstilles innen 6-8 uker og det skal ta 6 måneder fra en søknad leveres til den er ferdig behandlet i henhold til de kvalitetskrav NOKUT selv har. Det er derfor beskrivende at til tross for gjentatte purringer så har NOKUT brukt hele 4 måneder på følgebrevet til vår klage, som vi må utarbeide på 3 uker. Dette er klart urimelig og i vår disfavør. Vi kunne skrevet en mye bedre klage om vi hadde hatt 4 måneder til rådighet. Vi anfører at dette *kan ha* virket bestemmende på vedtaket, jfr. Rt. 1963 s. 1288 og Fvl. § 41. NOKUT har brukt mer enn 5 år på vår sak, hvorav 3,6 år på sakkyndig vurdering. Vi har i klagen redegjort for en rekke forhold som dokumenterer urimelig lang tidsbruk. Forklaringen gitt av NOKUT og nemda gir ikke svar på mer enn en del av tidsbruken. Resten står uforklart. Vi henviser for øvrig til klagens punkt 3 som støtte for vårt syn. Vi ber Sivilombudsmannen ta stilling til denne anførsel.

Anførsel 5. NOKUT oppfyller ikke kravene som følger av Forvaltningsloven § 11 annet ledd.

NOKUT har alminnelig veiledningsplikt. I saker om enkeltvedtak skjerpes denne jfr. Fvl. § 11 annet ledd, som slår fast at forvaltningen av eget tiltak skal vurdere partens behov for veiledning. Om mulig bør NOKUT også «peke på omstendigheter som i det konkrete tilfellet særlig kan få betydning for resultatet.»

Utdanningens kunnskapsgrunnlag skal vurderes opp mot normene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. De sakkyndige har godkjent kunnskapsgrunnlaget i sin helhet. NOKUT står helt uten fagastrologisk kompetanse. De begrunner allikevel sitt vedtak med at utdanning i astrologi «ikke bygger på et kunnskapsgrunnlag som er i tråd med alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet i en norsk kontekst.» Hvordan kan NOKUT forsvare at søker og fire sakkyndige bruker mange år på arbeidet med kunnskapsgrunnlaget, når det uansett ikke vil føre frem?

NOKUT har hatt vår søknad til behandling i over 5 år. Klagenemden har tidligere opphevet NOKUT sitt vedtak. Mer enn 300 dokumenter er utarbeidet i sakens anledning. Partenes lønnskostnader beløper seg til et sted mellom to og tre millioner kroner. Mer enn 15 av NOKUT sine saksbehandlere og 4 sakkyndige har vært involvert. Herunder en lang rekke senior saksbehandlere, direktører og seksjonssjefer. Se klagen for dokumentasjon. NOKUT har således hatt svært mange gode og opplagte anledninger til «å peke på denne omstendighet som i vårt konkrete tilfelle har særlig betydning for resultatet.» NOKUT har *ingen* viktig grunn til å vente med å veilede søker og sakkyndige om dette til alle andre krav er godkjent. Vi finner det utilbørlig og grovt villedende. Fvl. § 34 krever at klageinstansen skal vurdere denne anførsel. Det har de ikke gjort. Vi henviser for øvrig til klagens punkt 4 som støtte for vårt syn. Vi ber Sivilombudsmannen ta stilling til denne anførsel.

Utdypning av Anførsel 1. Begrunnelsen tilfredstiller ikke Forvaltningslovens § 25.

Begrunnelsen gitt av NOKUT skal vise til de regler og faktiske forhold vedtaket bygger på. Hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, bør (skal) også nevnes.

REGLER: NOKUT begrunner sitt vedtak med at utdanning i astrologi «ikke bygger på et kunnskapsgrunnlag som er i tråd med alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet i en norsk kontekst.» NOKUT og nemda har ikke vist til regler som støtter slik begrunnelse. Det skal de gjøre.

NOKUT legger en avgrenset tolkning av Fagskoletilsynsforskriften § 3-1 (2) til grunn for sitt vedtak. Vi bestrider at de har rettslig grunnlag for en slik tolkning, jfr. vår klage. Heller ikke nemda finner slikt grunnlag. I sitt punkt 1b henviser nemda kun til Ot.prp. nr. 39 (2006-2007). Denne henvising vedrører ikke vår anførsel. Spørsmålet vi ber Sivilombudsmannen ta stilling til er om § 3-1 (2) gir NOKUT rett til å diskriminere skoler med studenter som i hovedsak må regne med selvstendig næringsvirksomhet, i forhold til skoler hvor flere av studentene kan håpe på fast ansettelse.

FAKTISKE FORHOLD: I flere av sakens dokumenter opplyser vi om Norsk Astrologisk Forening NAF som ble stiftet i 1980 og deres organisering av profesjonelle astrologer. NAF anslår at det også finnes nærmere 300 uorganiserte profesjonelle astrologer i Norge. Se vårt brev av 9.2.18 som dokumenterer dette. Faktum i saken er at det finnes et godt etablert yrkesfelt for selvstendig næringsdrivende astrologer i Norge. Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 krever at de sakkyndige skal ha denne relevante kunnskapen om yrkesfeltet.

De sakkyndige bestrider ikke at det finnes et yrkesfelt for selvstendig næringsvirksomhet som astrolog på linje med visse «godkjente kunstfaglig innrettede fagskoleutdanninger». De er imidlertid av den oppfatning at det er få faste arbeidsplasser. De er i tvil om § 3-1 (2) krever faste arbeidsplasser i etablert infrastruktur. Her ligger grunnen til at de ikke har konkludert vedrørende vedtakets avgjørende punkt, yrkesfeltet. Se klagens punkt 1.2.

Nemda skal vurdere de enkle faktaopplysninger om yrkesfeltet vi har fremsatt i vårt brev av 9.2.18 punkt 1B. Dette krever ikke sakkyndig kompetanse. Argumentasjonen i nemdas vedtak er bygget opp rundt Ot.prp. nr. 39 (2006-2007) hvor det gis uttrykk for at fagskoleutdanning primært skal være styrt av arbeidslivets etterspørsel etter kapasitet og kompetanse. Denne argumentasjon har etter vårt syn ingen gyldighet når faktum i saken er at det finnes etterspørsel etter den kompetanse selvstendig næringsdrivende astrologer tilbyr. Slik har det vært i flere tusen år i en rekke land. Nemda mener NOKUT kan fatte vedtak uten sakkyndig konklusjon på dette springende punkt. Det faller derfor på sin egen urimelighet at nemda ikke vurderer dette faktum. Det er brudd på Fvl. § 34, hvor det heter at «nemda kan prøve *alle* sider av saken.»

SKJØNN: Vi er innforstått med at skjønn i mange tilfeller er vanskelig å etterprøve for Sivilombudsmannen. Vår begrunnede oppfatning er at det ikke kan være tilfellet her, fordi NOKUT sitt skjønn er tuftet på det de kaller «almennelig aksepterte normer.» Vi kan derfor heller ikke se at nemda har gyldig grunn til å forbigå denne anførsel i stillhet, jfr. Fvl. § 34 og § 41.

NOKUT har ikke gitt retningslinjer for sin skjønnsutøvelse. De har ikke veid ulike hensyn opp mot hverandre. Det stiller særlige krav til hjemmelsgrunnlaget for skjønnsutøvelsen. I begrunnelsen for vedtaket anføres; «Utdanningene bygger ikke på et kunnskapsgrunnlag som er i tråd med alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet i en norsk kontekst.»

Utenforliggende hensyn skal ikke trekkes inn i vurderingen av loven, og skjønnsutøvelsen må dermed som en hovedregel ligge innenfor lovens formål på en eller annen måte. Det regnes som myndighetsmisbruk når forvaltningens utøvelse av skjønn tar utenforliggende hensyn, treffer vilkårlige avgjørelser, eller driver usaklig forskjellsbehandling som ikke har sitt grunnlag i loven. Vi har den bestemte mening at NOKUT sitt skjønn er helt uten grunnlag i norsk lov.

NOKUT sitt skjønn tar utgangspunkt i kunnskapsgrunnlaget for utdanningen og hevder utdanningen «ikke er yrkesrettet». NOKUT har ingen fagkyndig kunnskap i astrologi. Det ligger derfor ikke til NOKUT sitt mandat å vurdere dette. Det er de fagkyndige sin oppgave. I NOKUT sitt vedtak av 15.12.15 på s. 10 fastslår de eksplisitt at utdanningen er yrkesrettet:

«Læringsutbyttet for grunnstudiet omfatter stort sett hele det omfang av kunnskaper og ferdigheter som i dag anvendes av flertallet av profesjonelle utøvere av vestlig astrologi og som potensielle klienter dermed kan antas å forvente av en astrolog. Læringsutbyttet må dermed sies å være relevant for yrkesfeltet, oppdatert og tilstrekkelig for at studenten skal kunne gå ut i arbeid etter avsluttet utdanning.»

Kunnskapsgrunnlaget tilfredsstillende med andre ord alle de normer for faglighet og saklighet som skal anvendes i denne sak, slik de er klart definert i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, lov og forskrift. Vi hevder det er uomtvistelig at NOKUT her tar utenforliggende hensyn i utøvelsen av sitt skjønn.

NOKUT har godkjent fagskoler innen kunst, religion, biopati og soneterapi. Spørsmålet vi må stille er om kunnskapsgrunnlaget ved slike skoler er i tråd med NOKUT sine alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet? For eksempel: Er det sentrale kristne kunnskapsgrunnlag om jomfrufødsel og at Jesus stod opp fra de døde og gikk på vannet i tråd med alminnelig aksepterte normer for faglighet og saklighet? Er biopatens antihomøostatiske faktorer, eller soneterapeutenes trykkipunkter i tråd med slike normer? NOKUT har ikke veid slike opplagte motforestillinger. Vi hevder at NOKUT sitt skjønn representerer urimelig diskriminerende forskjellsbehandling og brudd på likhetsprinsippet.

I Prop. 44 L (2016-2017) side 7 heter det; «Innenfor høyere utdanning har utdanningsinstitusjonene, som en del av den akademiske friheten, rett til å utforme *sitt eget faglige og verdimesige* grunnlag. Private utdanningsinstitusjoner har ofte et grunnlag for sin virksomhet basert i et alternativt pedagogisk ståsted eller et religiøst verdigrunnlag.» Jfr. også tros- og religionsfriheten som følger av Grunnloven § 2.

Vi anfører at den skjønsmessige vurderingen er klart ugyldig. Hjemmelen for denne påstand ligger i ulovfestet rett og læren om domstolsprøvelse ved myndighetsmisbruk.

Påstand:

Begrunnelsen gitt av NOKUT er ugyldig på alle punkt. Feilene har med nødvendighet virket bestemmende på vedtaket. Nemda skal vurdere de synspunkter klageren kommer med og ta hensyn til nye omstendigheter. Det har de ikke gjort. Feilene har med nødvendighet virket bestemmende også på deres vedtak. Vi ber Sivilombudsmannen ta stilling til dette.

Avslutning

Som konsekvens av de forhold og feil vi har påpekt i denne klage med vedlegg anfører vi at de har ledet til både innholds-mangler, tilblivelses-mangler, og ufullstendigheter i selve grunnlaget for NOKUT og nemda sine vedtak. Vi finner at dette har virket bestemmende på vedtakenes innhold, jfr. Forvaltningsloven § 41 og anfører at begge vedtakene er ugyldige. Vi ber Sivilombudsmannen ta stilling til dette.

Med beste 17. mai hilsen fra

A handwritten signature in black ink that reads "Gisle Henden". The signature is written in a cursive style with a mouse cursor icon pointing to the top of the letter 'i' in "Gisle".

Styrets leder Gisle Henden

Oversikt over vedlegg til vår klage av 15.10.17. Disse er oversendt i egen mail.

1. NOKUT sitt vedtak datert 15.9.14, med saksnummer 14/100, 14/101, 14/102.
2. NOKUT sitt vedtak datert 15.12.15, med saksnummer 14/100, 14/101, 14/102.
3. NOKUT sitt vedtak datert 15.9.17, med saksnummer 16/00866-26.
4. Vår klage fra 20.1.16, revidert 27.7.16.
7. NOKUT sitt brev av 30.8.16 med ref. 16/00148-19.
6. Vårt brev av 1.9.16.
7. NOKUT sitt brev av 6.9.16 med ref. 16/00148-22.
8. Klagenemdens brev av 13.10.16.
9. Vårt brev av 5.11.16.
10. Vårt brev av 15.12.16.
11. Vårt brev av 21.3.17.
12. Vår søknad om innsyn i saksdokument av 30.6.17.

Oversikt over vedlegg til vårt brev av 9.2.18. Disse er oversendt i egen mail.

1. Skolens godkjente Kvalitetssikringssystem.
2. Brev til NOKUT datert 18.8.17.
3. Dokument: Astrologiskolen Herkules Yrkesfelt for Astrologer.